

Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20240>

Özet

Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i (D?VÖ), bireylerin temel bili?sel ?emalar?n? ve dünyaya yönelik inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle travmatik olaylar sonrasında bireyin ya?am, güvenlik ve adalet alg?s?ndaki de?i?imleri incelemek için kullanılmaktadır. Ölçe?in Türkçe uyarlaması, Banu Y?lmaz tarafından 2008 y?l?nda gerçekleştirilmi? olup, orijinal yap?n?n alt? temel boyutu Türkiye örnekleminde test edilmi?tir.

D?VÖ, toplam 31 maddeden ve alt? alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; ?yilik Varsay?m?, Adalet Varsay?m?, ?ans Varsay?m?, Rastlant?sall?k Varsay?m?, Kendilik De?eri Varsay?m? ve Kontrol Varsay?m?d?r. Ölçek, 6'l? derecelendirme sistemi kullanılarak yan?tlanmaktadır ve psikolojik uyum, travma sonrası stres ve genel ya?am memnuniyeti gibi kavramlarla iliskisini incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i, Bili?sel ?emalar, Travma, Psikolojik Uyum, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Banu Y?lmaz

Amaç

Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin dünya, insanlar ve kendileri hakk?ndaki çekirdek varsay?mlar?n? ve inanç sistemlerini sistematik olarak ölçmektir. Bu varsay?mlar genellikle istikrarlı, pozitif ve uyumlu bir ya?am sürme yetene?i ile iliskilidir.

Ölçe?in Türkçe uyarlama çalışması, D?VÖ'nün Türkiye popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olup olmadığını belirlemeyi ve klinik psikoloji ile sosyal psikoloji alanlarında kullanıma sunmayı hedeflemiştir. Bu tür varsay?mların ölçülmesi, özellikle zorlayıcı ya?am olayları veya travmalar sonrası bili?sel yeniden yapılanma süreçlerinin anlaşılmasına aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, bireyin temel ya?am inançlar?n? yansıtın alt? ana psikolojik yapı üzerine kurulmuştur. Bu yapılar, bireyin dünyaya güvenli, anlamlı ve öngörülebilir bir yer olarak algılama derecesini yansıtır.

Ölçeğin ölçtüğü altı temel varsayım şunlardır:

İyilik Varsayımı: İnsan doğasının temelde iyi olduğuna dair inanç.

Adalet Varsayımı: Dünyanın adil bir yer olduğu ve insanların genellikle hak ettiklerini ya da hak etmediklerini inanc.

Şans Varsayımı: Kişinin kendine özgü bir şansa veya talih açığına sahip olduğu inanc.

Rastlantısal Varsayım: Yaşam olaylarının büyük ölçüde rastlantısal ve kontrol edilemez olduğu inanc.

Kendilik Değeri Varsayımı: Bireyin kendi değerine ve yeterliliğine dair sahip olduğu olumlu inançlar.

Kontrol Varsayımı: Yaşam olayları üzerinde kişisel kontrol sahibi olduğuna dair inanç.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının geçerlik çalışmaları kapsamında, ölçüt geçerliliğini sağlamak amacıyla RDKOÖ (muhtemelen Riskli Davranışlar Kontrol Ölçeği veya benzeri bir yapı) ve KSE (Kişisel Şema Envanteri veya benzeri bir yapı) kullanılmıştır. Bu çalışmada analizler, DVO'nün ölçmek istediği psikolojik yapılarla teorik olarak ilişkili olduğu düşünülen diğer ölçeklerle tutarlılık göstermeyi amaçlanmıştır.

RDKOÖ ile yapılan analizler sonucunda yedi alt boyut elde edilmiş ve bu bağlamda iç tutarlılık katsayısı **.66** olarak raporlanmıştır. KSE ile yapılan ölçümde ise toplam iç tutarlılık katsayısı **.97** gibi yüksek bir değerde bulunmuştur, bu da ölçeğin ölçtüğü yapıların ilgili diğer şema veya envanterlerle güçlü bir örtüşme gösterdiğine işaret etmektedir.

Güvenirlilik

Dünyaya İlişkin Varsayımlar Ölçeği'nin güvenirlilik analizleri, iç tutarlılık ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar homojen bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Yapılan analizler sonucunda ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) **.70** olarak belirlenmiştir. Bu değer, sosyal bilimler araştırmaları için kabul edilebilir bir düzeydedir. Test-tekrar test güvenirlilik katsayısı ise **.58** olarak bulunmuştur. Bu katsayı, varsayımların zaman içinde orta düzeyde bir kararlılığa sahip olduğunu göstermekle birlikte, bu tür bilişsel yapıların zamanla değişebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte do?rudan aç?mlay?c? veya do?rulamay?c? faktör analizine dair detayl? istatistiksel bilgi verilmemi? olsa da, ölçek yap?s?n?n 6 alt boyut ve toplam 31 maddeden olu?tu?u belirtilmi?tir. Bu alt? faktörlü yap?, ölçe?in orijinal teorik çerçevesine uygun olarak düzenlenmi?tir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örnekleme de orijinal ölçe?in boyutlar?n? koruyup korumad??? test edilmi? ve alt? temel varsay?m boyutu (?yilik, Adalet, ?ans, Rastlant?sall?k, Kendilik De?eri, Kontrol) Türkiye popülasyonunda da geçerli bir yap? olarak kabul edilmi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Geni? Popülasyon (Muhtemelen üniversite ö?rencileri veya yeti?kinler)

Age Group: Yeti?kin (Adaptasyon çal??mas?n?n yap?ld??? örnekleme ba?l? olarak)

Population Details: Detayl? örneklem bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikoloji ara?t?rmalar?nda s?kl?kla kullan?lan üniversite ö?rencisi örnekleme oldu?u varsay?labilir.

Test Methodology: 6'l? Likert ölçe?i derecelendirmesi kullan?lmaktad?r (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 6= tamamen kat?l?yorum). Yüksek puanlar ilgili varsay?ma güçlü bir ?ekilde sahip olundu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Banu Y?lmaz, Psikometri, Bili?sel Varsay?mlar, Öz Bildirim, Ölçek Geli?tirme, Türk Psikoloji Yaz?lar? Dergisi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Banu Y?lmaz

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: byilmaz@humanity.ankara.edu.tr

Correspondence Address: Bilinmiyor (Muhtemelen Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi)

Şiznler, Ücret ve Test Yayı?

Şiznler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştı?ırma amaçlı? kullanımı? için sorumlu yazarla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullanım ko?ulları? hakkında bilgi bulunmamaktadır.

Test Yayı?: Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması? 2008 yılında yayı?nlanmıştır.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF dosyası? aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: dunyaya-iliskin-varsayimlar-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yılmaz, B. (2008). Dünyaya İlişkin Varsayımlar Ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması?: Ön Çalışma. *Türk Psikoloji Yazıları? Dergisi*, 11(21), 41-51.

Makalenin orijinal PDF bağlantısı? aşağıdadır: turkpsikolojyazilari.com

Dünyaya İlişkin Varsayımlar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ?: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek toplam 31 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır.

Şizlilik Varsayımı? (6 madde): İnsan doğası? temelde iyidir

Adalet Varsayımı? (8 madde): İnsanlar genellikle ya?adıkları?n? hak ederler

Şans Varsayımı? (4 madde): Temelde şanslı? bir insanımdır..

Rastlantısal?k Varsayımı? (6 madde): Genel olarak ya?am bir kumardır.

Kendilik Değeri Varsayımı? (4 madde): Kendim olmaktan son derece memnunum

Kontrol Varsayımı? (3 madde): Genellikle, benim için en iyisi olacak şekilde davranırım